เรื่องเสร็จที่ ๑๘๘/๒๕๒๒

บันทึก

เรื่อง การตีความมาตรา ๘ แห่งพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. ๒๕๒๒

ตามที่กรมราชทัณฑ์ กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ลับมาก ด่วนที่สุด ที่ มท. ๐๙๐๕/๒๑ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๒๒ ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในปัญหาข้อกฎหมายตามพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ.๒๕๒๒ ว่า การที่มาตรา ๘ แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวระบุความผิดที่ไม่อยู่ในข่ายได้รับพระราชทานอภัยโทษสำหรับนักโทษเด็ดขาดซึ่งต้องโทษภายหลังวันที่พระราชกฤษฎีกาอภัยโทษ พ.ศ.๒๕๒๐ ใช้บังคับนั้น มีกรณีที่เป็นปัญหา คือ ผู้ต้องโทษ ก. เป็นนักโทษเด็ดขาดซึ่งต้องโทษฐานเอาตัวเด็กอายุยังไม่เกิน ๑๓ ปี เพื่อได้มาซึ่งค่าไถ่ มีความผิดตามมาตรา ๓๑๓ (๑) (๒) และ (๓) วรรคแรก แห่งประมวลกฎหมายอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายนพ.ศ.๒๕๑๔ ตามหมายจำคุกเมื่อคดีถึงที่สุดของศาลจังหวัดระยอง ที่ ๑๐๓/๒๕๒๑ ลงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๒๑ กำหนดโทษตลอดชีวิตโดยนับแต่วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๘ เป็นต้นไป ในกรณีนี้ กรมราชทัณฑ์มีความเห็นแตกต่างกันออกเป็นสองฝ่าย คือ ฝ่ายหนึ่งเห็นว่า ผู้ต้องโทษ ก. ไม่มีสิทธิได้รับการพิจารณาอภัยโทษตามมาตรา ๘ ดังกล่าว เพราะเป็นนักโทษเด็ดขาดเมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๒๑ อันเป็นวันภายหลังวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๒๐ ซึ่งเป็นวันที่พระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ.๒๕๒๐ ใช้บังคับ แต่อีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่า ผู้ต้องโทษ ก. ควรมีสิทธิได้รับพระราชทานอภัยโทษตามพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ.๒๕๒๒ เพราะถือว่าต้องโทษมาตั้งแต่วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๑๘ ก่อนวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๒๐ เนื่องจากมีความเห็นแตกต่างกันดังกล่าว กรมราชทัณฑ์จึงใคร่ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นว่า จะถือหลักการตีความมาตรา ๘ อย่างไร และกรณีที่เป็นปัญหานี้ผู้ต้องโทษ ก. จะมีสิทธิได้รับพระราชทานอภัยโทษตามพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ.๒๕๒๒ หรือไม่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๖) ได้พิจารณาปัญหาที่หารือ และได้ตรวจบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว เห็นว่า ตามมาตรา ๘[๑]แห่งพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ.๒๕๒๒ ผู้ที่ไม่อยู่ในข่ายได้รับพระราชทาน

---

[๑] มาตรา ๘ นักโทษเด็ดขาดซึ่งต้องโทษภายหลังวันที่พระราชกฤษฎีกาอภัยโทษ พ.ศ. ๒๕๒๐ ใช้บังคับในลักษณะความผิดดังต่อไปนี้ไม่อยู่ในข่ายได้รับพระราชทานอภัยโทษตามพระราชกฤษฎีกาดังนี้

(๑) ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร และความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายนอกราชอาณาจักร ตามประมวลกฎหมายอาญา

อภัยโทษตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จะต้องประกอบด้วยลักษณะดังต่อไปนี้ คือ

(๑) เป็นนักโทษเด็ดขาด ซึ่งตามมาตรา ๓[๒] แห่งพระราชกฤษฎีกานั้นเองได้นิยามความหมายของคำว่า “นักโทษเด็ดขาด” ไว้ว่าหมายถึงผู้ซึ่งในวันที่พระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ.๒๕๒๒ ใช้บังคับ เป็นนักโทษเด็ดขาดตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ หรือเป็นนักโทษตามพระราชบัญญัติเรือนจำทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๙ หรือเป็นผู้ซึ่งถูกลงโทษจำคุกโดยอำนาจพิเศษตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญชั่วคราวที่ผ่านมา

(๒) ต้องโทษภายหลังวันที่พระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ.๒๕๒๐ ใช้บังคับ ซึ่งวันที่พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวใช้บังคับ คือวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๒๐ และ

(๓) โทษดังกล่าวเป็นโทษสำหรับความผิดตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) ของมาตรา ๘ แห่งพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ.๒๕๒๒ ด้วย

จากข้อเท็จจริงตามปัญหาที่หารือ ปรากฏว่า ผู้ต้องโทษ ก. ต้องโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลอุทธรณ์เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน พ.ศ.๒๕๒๑ ดังนั้นจึงเป็นนักโทษเด็ดขาดตามความหมายของมาตรา ๘ แห่งพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ.๒๕๒๒ และความผิดที่ต้องโทษของผู้ต้องโทษ ก. ซึ่งได้แก่ความผิดต่อเสรีภาพตามมาตรา ๓๑๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญาก็เป็นความผิดที่ระบุไว้ใน (๒) ของมาตรา ๘ แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวด้วย ปัญหาที่ต้องพิจารณาจึงคงมีแต่เพียงว่า ผู้ต้องโทษ ก. ซึ่งเป็นนักโทษเด็ดขาดนั้นต้องโทษภายหลังวันที่พระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ.๒๕๒๐ ใช้บังคับหรือไม่เท่านั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๖) ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อพิจารณาบทบัญญัติมาตรา ๘ แห่งพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ.

---

(๒) ความผิดตามมาตรา ๑๙๐ มาตรา ๒๑๕ มาตรา ๒๑๖ มาตรา ๒๑๗มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๒๐ วรรคสอง มาตรา ๒๒๒ มาตรา ๒๒๔ มาตรา ๒๓๖ วรรคสอง มาตรา ๒๗๗ มาตรา ๒๘๐ มาตรา ๒๘๒ มาตรา ๒๘๓ มาตรา ๒๘๕ และมาตรา ๓๑๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

(๓) ความผิดต่อกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์

(๔) ความผิดต่อกฎหมายว่าด้วยฝิ่น กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ และกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท

(๕) ความผิดต่อกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ และกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ

[๒] มาตรา ๓ ในพระราชกฤษฎีกานี้

“นักโทษเด็ดขาด” หมายความว่า ผู้ซึ่งในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับเป็นนักโทษเด็ดขาดตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ นักโทษตามพระราชบัญญัติเรือนจำทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๙ ผู้ซึ่งถูกลงโทษจำคุกตามมาตรา ๑๗ แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๐๒ และพุทธศักราช ๒๕๑๕ ผู้ซึ่งถูกลงโทษจำคุกตามมาตรา ๒๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๙ ผู้ซึ่งถูกลงโทษจำคุกตามมาตรา ๒๗ แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๒๐ ผู้ซึ่งถูกลงโทษจำคุกตามมาตรา ๒๐๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑ และผู้ต้องโทษตามคำสั่งของหัวหน้าคณะปฏิวัติ

๒๕๒๒ ประกอบกับมาตรา ๒๔๕[๓] แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ว่า เมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว ให้บังคับคดีโดยไม่ชักช้า แล้วเห็นว่า คำว่า ต้องโทษนั้นย่อมจะต้องหมายถึงได้รับโทษตามคำพิพากษาถึงที่สุด และแม้มาตรา ๒๒[๔] แห่งประมวลกฎหมายอาญาจะบัญญัติให้เริ่มนับโทษจำคุกแต่วันที่มีคำพิพากษา แต่บทบัญญัติดังกล่าวคงเป็นเพียงบทบัญญัติที่ว่าด้วยการนับโทษ ซึ่งย่อมจะต้องอยู่ภายใต้บังคับของความหมายในมาตรา ๒๔๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งหมายถึงคำพิพากษาถึงที่สุดนั่นเอง การที่พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ใช้ข้อความแตกต่างกับถ้อยคำในพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ.๒๕๑๘ ก็ไม่ทำให้มีความหมายที่แตกต่างกันแต่ประการใด ดังนั้น เมื่อปรากฏว่าผู้ต้องโทษ ก. ต้องโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุดเมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน พ.ศ.๒๕๒๑อันเป็นเวลาภายหลังวันที่พระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ.๒๕๒๐ ใช้บังคับ ผู้ต้องโทษ ก. จึงไม่อยู่ในข่ายที่จะได้รับพระราชทานอภัยโทษตามนัยมาตรา ๘ แห่งพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ.๒๕๒๒

(ลงชื่อ) อมร จันทรสมบูรณ์
(นายอมร จันทรสมบูรณ์)
รองเลขาธิการ ฯ
ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มีนาคม ๒๕๒๒

---

[๓] มาตรา ๒๔๕ ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๒๔๖, ๒๔๗ และ ๒๔๘ เมื่อคดีถึงที่สุดแล้วให้บังคับคดีโดยไม่ชักช้า

ศาลชั้นต้นมีหน้าที่ต้องส่งสำนวนคดีที่พิพากษาให้ลงโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิตไปยังศาลอุทธรณ์ในเมื่อไม่มีการอุทธรณ์คำพิพากษานั้น และคำพิพากษาเช่นว่านี้จะยังไม่ถึงที่สุดเว้นแต่ศาลอุทธรณ์จะได้พิพากษายืน

[๔] มาตรา ๒๒ โทษจำคุก ให้เริ่มแต่วันมีคำพิพากษา แต่ถ้าผู้ต้องคำพิพากษาถูกคุมขังก่อนศาลพิพากษา ให้หักจำนวนวันที่ถูกคุมขังออกจากระยะเวลาจำคุกตามคำพิพากษา เว้นแต่คำพิพากษานั้นจะกล่าวไว้เป็นอย่างอื่น

ในกรณีที่คำพิพากษากล่าวไว้เป็นอย่างอื่น โทษจำคุกตามคำพิพากษาเมื่อรวมจำนวนวันที่ถูกคุมขังก่อนศาลพิพากษาในคดีเรื่องนั้นเข้าด้วยแล้ว ต้องไม่เกินอัตราโทษขั้นสูงของกฎหมายที่กำหนดไว้สำหรับความผิดที่ได้กระทำลงนั้น ทั้งนี้ ไม่เป็นการกระทบกระเทือนบทบัญญัติในมาตรา ๙๑